

2. Григоренко О. До питання моніторингу стану харчування населення України / О. Григоренко // Товари і ринки. – 2010. – № 2. – С. 118–124.
3. Молікевич Р.С. Медико-географічні індикатори в оцінці якості життя населення / Р.С. Молікевич // Українська географія: сучасні виклики. Зб. наук. праць у 3-х т. – К.: Прінт-Сервіс, 2016. – Т. 2. – С. 216–219.
4. Молікевич Р.С. Аналіз регіональних відмінностей харчування населення України / Р.С. Молікевич / Ідеї та новації в системі наук про Землю: Матеріали VIII Всеукраїнської молодіжної наукової конференції, Київ, 10-12 квітня 2019 р. – Київ, 2019. – С. 74-76.
5. Mashkova O. Study of disproportions of territorial communities development on the basis of geoinformation monitoring of the population's quality of life / O. Mashkova, Molikeych R., Napadovska H., N. Omelchenko // Multidisciplinary Scientific GeoConference SGEM 2018: Conference Proceedings, ISBN 978-619-7408-41-6 / ISSN 1314-2704, 2 July – 8 July, 2018, Vol. 18, Issue 2.3, 591-598 pp.

Г.Ю. Нападовська

*Херсонський державний університет,
anapanadovskaya@gmail.com*

ВІДМІНИ В УПРАВЛІННІ ВИДАМИ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО ТА ДЕРЖАВНОГО РІВНЯ

Реформа децентралізації передбачає передачу повноважень, фінансів на їх реалізацію та відповідальності за їх виконання від центральної влади органам місцевого самоврядування, тобто тому керівництву (місцевим радам та їх головам), яке жителі територіальних громад самі собі оберуть. Вихідним пунктом реформи є усвідомлення, того що на локальному рівні краще орієнтуються в місцевих проблемах і ефективніше можуть використати кошти на їх вирішення.

Одним з головних чинників формування спроможних територіальних громад виступають ресурси, які є у їх володінні, головною умовою при цьому є їх раціональне використання. Відповідно Конституції України та закону «Про місцеве самоврядування» матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні відповідних рад.

Тому важливим аспектом є дієва система управління ресурсним потенціалом, зокрема природо-ресурсним потенціалом певної території.

Згідно Руденко В.П. [3] до компонентної структури природно-ресурсного потенціалу відносять: мінеральні, водні, земельні, лісові, фауністичні та природно-рекреаційні ресурси.

Розглянемо систему управління окремими природними ресурсами.

Земельні ресурси – їх частка в компонентній структурі ПРП Херсонської області становить – 67,1 %, що займає І-ше місце за обсягами.

Управління на обласному рівні. Основними завданнями обласного управління земельних ресурсів відповідно до типового положення є [2]:

- координація проведення земельної реформи, спрямованої на роздержавлення і приватизацію земель, сприяння паюванню земель, переданих у колективну власність, створення умов для рівноправного розвитку різних форм власності на землю;

- здійснення державного контролю за використанням і охороною земельних ресурсів;

- ведення державного земельного кадастру, організація здійснення землеустрою та моніторингу земель;

- реалізація державних, розроблення і здійснення регіональних програм раціонального використання та охорони земель, відновлення родючості ґрунтів, поліпшення навколишнього природного середовища.

Районний відділ земельних ресурсів є місцевим державним органом, підпорядкованим обласному управлінню земельних ресурсів.

Відділ у межах своєї компетенції здійснює державне управління земельними ресурсами, забезпечує реалізацію земельної реформи, охорону та раціональне використання земель в межах певного району.

Районний відділ у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, декретами, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, а також цим Положенням, наказами Держкомзему та обласного управління земельних ресурсів.

Основними завданнями районного відділу відповідно до типового положення є [2]:

- забезпечення проведення земельної реформи, спрямованої на роздержавлення, приватизацію земель, сприяння паюванню земель, переданих у колективну власність, створення умов для рівноправного розвитку різних форм власності на землю;

- здійснення державного контролю за використанням і охороною земельних ресурсів;

- ведення державного земельного кадастру, моніторингу земель, здійснення землеустрою;

- реалізація державних, розроблення і здійснення регіональних програм раціонального використання та охорони земель, відновлення родючості ґрунтів, поліпшення навколишнього природного середовища.

Питання управління земельними ресурсами – достатньо складна тема, і спрощений підхід під час проведення земельної децентралізації неприпустимий, важливим аспектом є прийняття закону, який би комплексно регулював процес передачі державних земель у комунальну власність, повноваження органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади щодо відповідних земель (наприклад, чи зможе рада відповідного рівня змінювати цільове призначення землі або надавати адміністративну послугу щодо присвоєння кадастрового номера земельній ділянці), став би правовою основою для створення відкритої бази даних про статус усіх земель на території України. Але розпочати цей процес варто з визначення сутності земельних ресурсів як матеріальної бази ОТГ.

Об'єднаним територіальним громадам Херсонщини та ще п'яти областей України, які братимуть участь у «Програмі місцевого системного розвитку»,

що реалізується у межах проекту USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку», нададуть допомогу для того, аби ці громади ефективно управляли наявною в них землею.

Водні ресурси – їх частка в компонентній структурі ПРП Херсонської області становить – 22,7 %, що займає II-ге місце за обсягами.

Зараз в Україні активно формування басейнових рад – колегіальних органів, куди увійдуть представники всіх водокористувачів, громадські діячі і представники органів влади. Процес децентралізації управління водогосподарським комплексом має бути спрямований на посилення бюджетно-фінансового забезпечення басейнових водогосподарських управлінь та їх адміністративного об'єднання з облводгоспами, адже на сьогодні ці структурні елементи системи управління водним господарством дублюють функції один одного. Територіальні басейнові управління водними ресурсами повинні стати основною ланкою виконання таких функцій, як [1]:

- аналіз та оцінка водних ресурсів, ведення державного кадастру й обліку використання вод, проведення радіологічний і гідробіологічний контроль води на водогосподарських системах;
- розгляд і встановлення лімітів водоспоживання та дозволів на спец водокористування;
- забезпечення належної експлуатації водосховищ, захисних гідротехнічних споруд, що перебувають на балансі об'єднань
- проектування, будівництво і реконструкція споруд на об'єктах комплексного призначення;
- координація та виконання робіт з регулювання і розчищення річок та інших водойм, створення водоохоронних смуг;
- проведення паспортизації водних об'єктів у межах басейнів тощо.

Розглянемо управління водними ресурсами на прикладі Херсонської області. Згідно положенню про басейнове управління водних ресурсів нижнього Дніпра основними його завданнями є [1]:

1) забезпечення реалізації державної політики у сфері управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів у межах суббасейну Нижнього Дніпра району басейну річки Дніпро та Херсонської області;

2) спрямування та координація діяльності організації, що належить до сфери управління Держводагентства, з питань управління, використання та відтворення поверхневих вод у межах суббасейну Нижнього Дніпра;

3) забезпечення реалізації державної політики у сфері водного господарства та гідротехнічної меліорації земель у межах Херсонської області.

В підпорядкуванні басейнове управління водних ресурсів нижнього дніпра знаходяться наступні організації: Бериславське міжрайонне управління водного господарства, Генічеське міжрайонне управління водного господарства, Горностаївське міжрайонне управління водного господарства, Іванівське міжрайонне управління водного господарства, Каланчацьке управління водного господарства, Каховське міжрайонне управління водного господарства, Скадовське управління водного господарства, Приморське управління водного господарства, Новотроїцьке

управління водного господарства, Олешківське міжрайонне управління водного господарства, Чаплинське управління водного господарства. Кожен з зазначених водних господарств має власні чітко визначені функції та завдання.

Система управління природними ресурсами на локальних рівнях є ще не зовсім удосконаленою. Діяльності органів місцевого самоврядування щодо ефективного використання природних ресурсів територіальних громад має здійснюватись у напрямках: – обов'язкового визначення всіх без винятку меж населених пунктів як місця розташування природних ресурсів територіальної громади; – закріплення у чинному законодавстві положень щодо отримання інформації з природних кадастрів органами місцевого самоврядування.

Література:

1. Басейнове управління водних ресурсів Нижнього Дніпра – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://buvr.kherson.ua/>
2. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України / ВП Руденко // підручник у 3-х частинах. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. 552 с.
3. Третяк А.М. Управління земельними ресурсами / А.М. Третяк // Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006 – 360 с.

І.Ю. Насєдкін

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка,
nasedkin12@ukr.net*

В.Б. Слюта

*Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
vladimir_slyuta@ukr.net*

РОЗВИТОК КАРСТОВИХ ПРОЦЕСІВ НА ЧЕРНІГІВЩИНІ (ЗА ДАНИМИ МОНІТОРИНГУ ЕГП)

Карст, як геологічний процес, має широке поширення по території України. Цьому сприяють як природні умови (достатня кількість опадів, геологічна будова) так і активна господарська діяльність людини, що провокує розвиток техногенного карсту. Особливістю розвитку карстових процесів є їх здатність до миттєвого появу, що виражається в утворенні відкритих поверхневих та підземних форм рельєфу таких як карстові воронки, провали, осідання території. Розвиток процесу залежить в першу чергу від здатності порід до карстування, а також змін тектонічних та гідрогеологічних умов [1]. Порооди, здатні до карстування вкривають 74,2 % території України. Одним з головних чинників активізації карсту в межах держави виступає господарська діяльність, що провокує його розвиток навіть на значних глибинах – 100-200 м, іноді до 400 – 800 м [1].

Регіональні відмінності у прояві карстових процесів на території України полягають в нерівномірному розподілі площ, здатних до карстування,